

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Magyarország ereje.

Debreczen, szeptember 11.

Monarchiánk hadereje ez őszön rendkívüli vizsgát tesz a háboruskodásból. Az összpontosított csapatok száma, a hadműködés alapjául vett föltételek, a hadgyakorlatok színhelye s azoknak magas néző és bíráló személyiségei az ideai gyakorlatokat kiemelik a minden évi megszokott chablonszerűségéből.

A jövő háboruja, ha valamikor kitör, a messzehordó ágyúk és gyors tüzelésű fegyverek, szóval: a kifejlett technika háboruja lesz.

Miből következik, hogy a porosz-francia háboru nyomdokain fog haladni és még nagyobb embertömegeket vesz igénybe.

A háboru technikájának e gyökeres megváltozása hozza magával a különböző fegyvernemek földadatainak, s az egész hadsereg ellátási szervezetének megváltozását. Ma már a gyalogság, a terep előnyeinek lehető kihasználásával, inkább a szétosztott harcsmódra, a lovasság és ellenség állásának kikémlésére, s az összeköttetés fenntartására, a tüzéség gyors mozgékonyására és rövid idő alatt sok tüzelésre van hivatva. Az intendatura pedig a majdnem milliókra menő tömegek ellátásának módozatai iránt kell, hogy biztos megállapodásra jusson, mert a társzekerek egész rajára van szükség, — ezek pedig meg-

nehezítik az előnyomulást és a mozdulatokat.

Mindezekből látható, hogy az ily na gyobb méretű, egészen a háboruk alapföltételeivel rendezett hadgyakorlatokra minden tényezőnek szüksége van. A fővezérnek, a hadosztályparancsnokoknak: hogy az összvezetést, s az önálló működést megszokják; a csapatoknak: hogy az ily tömeges együttléttel, zajjal, mozdulatokkal megszokjanak, s a bátorság, lélekjelenlét, gyors találékonyság edzésén menjenek keresztül. Szokni kell még a fizikai erő kifejtéséhez, a mint azt a háboruval járó megpróbáltatások követelik, mert a békés laktanyai élet, minden apróbb gyakorlat mellett is, meglehetősen puhítja a legénységet. A mi költségbe tehát e gyakorlatok kerülnek, azokat zugalódás nélkül kell hordoznunk saját biztonságunk érdekében.

A gácsországi nagy gyakorlatokat a kőszegi békés háboru követi, mely annyival inkább megérdemli figyelmünket, mert hazánk területén foly le, s Magyarország királya leghatalmasabb szövetségese: a német császár társaságában, s két ily uralkodót megillető kíséret mellett jelennek meg azon. Irigykednek is ezért váltig reánk az osztrákok, s ha tőlük függne, elárasztanának kolerabacillusokkal. Hogy legyenek itt igazán olyan állapotok, a minőket rosszmájuságuk most csak koholni tud rólunk.

Am Kőszeg vidéke a legjobb egész-

ségi viszonyoknak örvend, a járvány által meg se volt támadva, s erélyes belügyminiszterünk gyors és hathatós intézkedései mellett egyáltalában sehol se fajultak el az állapotok annyira, hogy komoly aggodalmakra lehetne okunk. Reméljük is, hogy ha az osztrák császár meg volt elégedve a gácsországi adminisztrációval, a magyar király is előismeréssel lesz közgazgatásunk központi vezetése iránt, melylyel szemben jogosan hangsúlyozhatná a törvényhatósági közigazgatás javításának szükségét. És ha az osztrák császár a most előtérben álló katonai ügyek mellett se feledkezett meg a galicizai nemzetiségi viszonyokról, a magyar királynak is lesz egy pár elítélő szava azok törvénytelen üzelmeire, kiknek memorandumos küldöttségét alkotmányos érzülete a trón zsámolyáról visszatartotta.

A kőszegi hadgyakorlatok fő jelentősége azonban a német császár megjelenésében lesz.

E u r ó p a két legtekintélyesebb koronás fejének találkozása magyar földön, közvetlen az olasz uralkodóház egy tagjának a német császári udvarnál tett látogatása után, figyelemre méltó esemény a hármasszövetség történetében, mit annál nyomatékosabban kell hangsúlyoznunk, mentől inkább kiemelik a másik oldalon az orosz flotta demonstrációját Franciaország irányában. S ha a Rimler-féle leleplezések után még nagyobb nyomatékot

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A kapitány ur bucsuja.

Bukó, huszár kapitány a város legnépszerűbb embere volt. Jó katona, csinos férfi, kedves ember: szerette mindenki, az asszonyok is, lányok is. Kissé rozsdás volt már a kapitány ur, ez azonban mit sem vont le érdekességéből, sőt emelte értékét a nők előtt. — A tejeles száju hadnagyocskákkal szemben, a kik — hasztalan erőlködnek: nem tudnak olyan hamiskásan kacsingatni, mint Didi bácsi, a szép kapitány . . . Igy nevezték őt a tizenhatsz éves lányok is. Didi bácsi nem haragudott ezért, hiszen sokszor mondták neki még azt is, hogy

— Ridike — édes . . .

Az asszonyok nem mertek vele ily hamiskásan beszélni, mert nem jó a vén sással kezdeni: lecsap, mikor nem is gondolja az ember . . .

Didi bácsi egy alkalommal azzal lepte meg a rendes asztaltársaságot, hogy „jó volna meg-nősülni.”

A fiatalabb tiszték egymásra pillantottak. Nem értették a dolgot! Bukó kapitányt mi lelte hirtelen?

A kapitány ur csendes dőngő hangján magyarozgatni kezdte a házas élet előnyeit. Lassan beszélt és az argumentumokat fokozatosan erősítette; az elmélkedés vége ez volt:

— Meg kell nősülni — punktum!

E szavakat oly szilaján ejtette ki Bukó kapi-

tány, hogy fiatalabb tisztársai szinte felugráltak ijedtükben . . .

A „punktum“-nál a poharak is táncolni kezdtek, úgy rácsapott az asztalra.

Mikor aztán formális parancsban értésére adta a kapitány ur jelenlevő nőtlen bajtársainak, hogy a ki nem nősül meg: számár, — akkor elkezdte a következő mesét:

— Tudjátok, egy hónap előtt elutaztam. Utközben . . . utaztam.

— Ejnye de rossz ma a dinnye . . . Hát elutaztam . . . Károly! Hütd be a boromat!

Hát . . . mit röhögtek?

A bajtársak korántsem röhögtek, csak a kis bajuszkák mozogtak hol le, hol fel, a mely manővrozásért bolondulnak az asszonyok, kivált, ha a két csap az orczájukat csiklandozza.

Bukó kapitánynak azonban nem tetszett a bajusz billegetés. Sohsem látták még alantos tisztársai olyan zavartnak, mint ez alkalommal.

— De hát hova utaztál kapitány uram? — kérdé végre Jani főhadnagy, látva a kapitány feldagadt arcát s az ártatlan rántott csirke iszonyu szenvedését.

A vendégek már elhagyták a vendéglőt, alig volt egy két medítáló az asztalok mellett s így csak kevesen láthatták, mint küzd Bukó kapitány a torkával.

— Mi bajod kapitány ur? Rosszul vagy?

— Nem a?! . . . Megnősülök . . . el vagyok jegyezve . . .

Bukó kapitány egy nagyot lélekzett.

— Na, kiköptem . . . igen . . . megnősülök . . . Mit bámultok?

Az előbb hunczutul mosolygó arcok most

némák lettek, a bajuszkák nem mozogtak . . .

az egész asztaltársaság felállott és szalutált a kapitány előtt.

— Gratulálunk, kapitány uram, — mondá a főhadnagy.

A szokatlan jelenetre most már a kapitány ur bajsa kezdett hol ide, hol oda ugrandozni, aztán kilökött a szeméből egy sehonnai könnyüt . . .

A Madarassyék kertjében vigan folyt a lawn-tennis.

A könnyű empire ruhákban karcsu alakok ugrándoztak, a kaczagás kihallatszott az utcára, a terrazon a társaság idősebb tagjai beszélgettek. Mindez megszakitás nélkül folyt, a míg a kertajtóban le nem szállott lováról Didi bácsi, a vőlegény.

Amint meglátták a kapitány ur alakját, mindenki elébe sietett.

A fiatal lányok mind szerelmesek voltak Didi bácsiba, de ezuttal tartózkodóbban üdvözölték, — hiszen vőlegény!

— „Gratulálunk!” „Sok szerencsét, kapitány ur!”

Az egész társaság körül rajongta a boldog Bukót, csak a kis Madarassy Jutka maradt hátrább: a labdát kereste . . .

Végre szóhoz juthatott a vendég is:

— Tisztelt hölgyek és urak, van szerencsém

kegyelmeteket egy kis bucsumurira meghívni, mielőtt felhagynék a legényélettel, még egyszer együtt akarok garázdálkodni az én kis mókusaimmal . . .

. . . Ah?!

Ah?!

Ah?!

meg a jó cimboráimmal.

adunk e találkozásnak, az is egészen természetesen található.

Habár nem is keresünk okvetetlen politikai háttért az uralkodók találkozására mögött, másrészt nem vitatható el, hogy ily nevezetes összeövetel indító szálai nem szoritkozhatnak pusztán subjectiv indokokra. Már maga az a tény, hogy egyik hatalmas szövetségesünk közvetlen tapasztalatokat akar szerezni hadseregünk készütségéről, elég indok arra, hogy következtetéseinkkel ne maradjunk a katonai ügyek szorosabb korlátai között. De másfelől indok arra is, hogy serezeink és honvédségünk igyekezzenek kitenni magukat, a mi iránt különben legkisebb kétséget se táplálunk.

Hogy a német császár épen a hazánkban lefolyó hadgyakorlatokat óhajtja megtekinteni, ezzel eléggé kifejezte azon meggyőződését, hogy Magyarország képezi a monarchia erejét s elhárító, komoly pillanatokban a magyar fegyverekbe helyezi bizalmát. A „vitam et sanguinem“ hagyományának tekintélye van a németek előtt.

Ily viszonyok között csak akkor csodálkoznánk még igazán, ha az osztrák irigység elnémulna, s oda át együtt örülnének velünk az ily ritka alkalmak fölött.

— **Wekerle nyilatkozik.** A „N. P. Journal“ értesítése szerint Wekerle miniszterelnök, mielőtt az országgyűlés összeül, a képviselőház, egyik legelső ülésében beterjeszti a jövő évi budgetet s alkalmat keres rá, hogy minél hamarabb nyilatkozhasse mindama kérdésekről, a melyek a mai politikai és gazdasági helyzetnek lényeges alkotói elemei, így nevezetesen az egyházpolitikai reformokról, a nemzetiségi kérdésekről, a valuta rendezés ügyéről stb. — De a miniszterelnök módot fog találni arra is, hogy nyilatkozzék a pápai encziklika ama mondatáról, mely a magyar klerust a király támogatásával biztatja meg s ezt a fable convenu-t a

maga valódi értékére leszállítsa. Mert a kormány, egyetértésben a koronával, épen fentartja maga egyházpolitikai programját s az összes ide vágó javaslatok a parlament elé terjesztésre már keresztül is mentek minden stádiumon kivéve a polgári házasságról szólót, melyet az igazságügyminiszter véglegesen most szövegez. A jövő évi budget is különben némi fölösleget fog előirányozni.

— **Az encziklikáról.** A „N. W. T.“ budapesti levelezője előtt egy előkelő magyar politikus elmondta véleményét a pápai encziklikáról. Konstatálta, hogy az mily rossz benyomást tett. Kétségtelennek mondta, hogy az encziklikának a klerusra sem lesz meg a kívánatos hatása, mert az alsó klerus, amely az egyházpolitikai javaslatok ellen való küzdelemben már belehecczelte magát, továbbra is foglalkozik világi ügyekkel. Egészen véve az encziklika tulajdonképpen senkit se elégít ki. A klerust azért nem, mert nem kapta meg a kulturharczhoz való fegyvereket, a liberálisokat pedig azért nem, mert az encziklika jeladás oly harcra, mely a nemzetet eltéríti praktikusabb és hasznosabb ügyektől. A bécsi klerikálisok lapja, „Vaterland“ mentő cselekedetnek mondja a pápa levelét, amely megérteti a papsággal, hogy most már vége minden késedelmeskedésnek és habozásnak.

— **A szabadkai kath. nagygyűlés.** Szabadkáról jelentik, hogy belügyminiszteri rendelet folytán Szalay Máttyás főkapitány folyó hó 8-án értesítette Mamusch Máttyás prépostot, hogy a katolikus nagygyűlés kolera járványra való tekintettel vasárnap meg nem tartható. A rendőrség azonnal hozzáfogott a Terézia-téren épített sátrak lebontásához és haladéktalanul táviratiig értesítette az összes érdekelt községek előljáróságait, hogy a tervezett nagygyűlés bizonytalan időre elhalasztott. Több lapnak azon hire, hogy a miniszteri rendelet Szabadkán felháborodást keltett, valótlan. A város közönsége a betiltást annál is inkább czélszerűnek tartja, mert Bácsmegeye több oly községből is nagyobb tömegekben voltak résztvevők bejelentve, hol kétséget kizáró módon konstatáltak aszias kolerát.

moruak . . . A leány alig tudott enni valamit; a poharak és üvegek tánczoltak a szemei előtt, fejében pedig az ő elrongyolódott alakja ingott . . .

Uralkodott magán, — uralkodott a fájdalom.

Ő szerette legjobban Didi bácsit az egész törzskarban, azaz csak ő szerette.

Mert szerette. Csak úgy mint a többi addig, a míg az a tanítóné el nem rabolta tőlük . . . tőle.

Most már érezte, hogy az a cziczázás komoly szeretkezés volt s ő a Bukó kapitányba szerelmes.

Magyarázta is ezt neki eléggé a kapitány ur bucsuján muzsikáló cigány . . . értette a kis Jutka a mélabus nóták fájdalmát s a kis, televér arcú kadét hiába settenkedett mellette, az arca halványabb lett, míg a többieké égett az italtól, meg a sok nevetéstől.

A főispáni titkár beszélt, kezében tartva a félig tele pezsgős poharat.

Jószabású fiatal ember volt, divatos galérral és pompás Ferencz-József kabátban. Felköszöntött mondott a kapitányra, azzal az előkelő hanghordozással, mely a főispáni titkárokat oly igen jellemzi.

A cigány tussára mindenki üdvözölte Bukó kapitányt, a ki a koczintásnál megpengette a sarkanytyuját is.

A kis Madarassy Jutka is felkelt a székeről. Kezében a pezsgős pohárral, tétova lépésekkel ment az asztalfőhöz. Mikor a koczintásra került a sor, az ujjai megtagadták a szolgálót, a pezsgős pohár kihullott a kezéből, elalétlan dült a kapitány ur karjaiba, a szép, a sápadt leány.

A konstrernáció általános lett.

Beteges állapot.

Debreczen, szept. 11.

Társadalmi életünk sokféle betegségben sínlődik. Mi ezek közül csak néhányról óhajtunk szólni, a melyekre a napi sajtó egy-egy közleménye emlékeztet bennünket. Ezek a közlemények arra mutatnak, hogy még a haladás ezen századában is sok tekintetben erőltetett conservativizmus uralkodik rajtunk.

Mintha múltunk minden hagyományának oly féltve őrzött kincsnek kellene lennie, hogy attól semmi áron sem szabad megválnunk. Pedig hát vannak oly dolgok, melyeket a múltból átvettünk, de most már czélszerű volna a megváltozott viszonyokhoz alkalmazni.

Ilyennek tűnik föl mindenekelőtt bizonyos foglalkozásoknak tulbecsülése, másoknak pedig nem becslése. Amaz különösen a földbirtokosokat, emez az iparosokat és kereskedőket illeti.

A földesur, a ki 200 holdnyi birtokot mondhatott magáénak, eddig csakugyan ur volt, mert az a terület egy család eltartására elegendő s azonfelül nagy adók nem nehezdedtek rá. De mi történik? A földesurnak van három fia. Azok nagy ügygyel-bajjal elvégzik a középiskolát, de a tanulást csakhamar megúnják és sietnek haza — urnak, s lesznek rossz gazdák. Mert úgy hozza azt magával az apa foglalkozásának tulbecsülése és úgy kívánják a család ferde tradícióit.

Legyen ur — mondják, — mint az apja! De nem gondoljuk meg, hogy az a birtok, a melyen ur lehetett egy gazda, nem tehet urrá hármát, kivált ha még néhány leánynak is joga van hozzá. Az a birtok a családtagok számai szerint nem gyarapodott, csak a terhei növekedtek.

Legjobb esetben ha már a fiu otthon ur nem lehetett, beteszik őt valami adóhivatalba, pénzügyhez stb., a hol azt hiszik, hogy csekély jogi ismeretével boldogul s a hol aztán eltelegedhetik évek hosszú során 600 frt évi fizetéssel és még boldognak érezheti magát, ha anyyi is van. E mellett egészen megfelelnek a modern intézményekről, a melyek nagyobbbrészt az industria szüleményei. Pedig ezek, mert a jelen vagy a közelmúlt alkotásai, jövedelmzőbök. Ezeket kellene tehát felkarolni.

Nem értjük evel azt, hogy a fiu forduljon el apja foglalkozásától, hanem elégnek tartjuk,

A kapitány ur bucsuját ez az érthetetlen jelenet megzavarta.

A következő napon az ezredes tanácskozott a kapitánnyal. A konyakos palack volt közöttük, de az erős ital nem tudta megedzeni a Bukó szívet. Két tűz közé szorult s a vitez katonára a kapitálációra határozta már magát.

— Bizony Bukó, nagyon szeret az a leány. Betegen fekszik s a szülei kétségbe vannak esve. Hát a másik, a menyasszonyod?

— Nem tudom én mi lesz, ezredes uram. Az ördög gondolta, hogy így lesz. Az eljegyzésem csak nem fujhatom le. — Ez a kis mokus azonban belém nyilatott. Hogy mit tegyek most nem tudom; sajnálom mindakettőt, — segíteni egyiken sem tudok.

— Utazz el Bukó, de hirtelen. Esküdj össze a menyasszonyoddal, aztán mi majd gondoskodunk az áthelyezésedről.

— Ez lesz a legjobb.

Bukó kapitány el is utazott — csak hogy a másvilágra, nem bírta ki a regény hősi állapotot a katonára.

A golyója összetörte a szívet.

A vagyonát az özvegyen maradt menyasszonyra hagyta.

A lapok nem tudták megmagyarázni a váratlan öngyilkosság okát, a társaság titokban tartotta az eset előzményeit. Az újságok beszéltek moriumról s más effélékről s a grandseigneur huszárkapitány gyászos halálát őszinte rokonszenvenvel írták meg, a város és a törzskar pedig könnyezve bucsuzott el a kapitány urtól, a Didike bácsitól, a kinek a sirhantján azóta sohasem virul el a nefelejts.

Ifj. Csathó Aurél.

Ferencz gyógyszerész segédje tüzijátékhoz való anyagot készített s Kóti Máriát, a szolgálatot felkérte, hogy keverje. Az anyag hirtelen felrobbant s a leányt darabokra tépte. **Husiatyn és Euczacz** lengyel vasúti állomások közt Bleszkiewicz fő-vonatzetű egy első osztályú vasúti kocsi felakasztotta magát. — **Pozsonyban**, mint nekünk táviratozzák, Lóvy Henrik 13. honvédezdrebeli közlegény a hadgyakorlaton napszúrást kapott és ma meghalt.

Kedves barátom.

A multkor adott kérdésre még mind eideig nem feleltem. Hogy ne vádolj udvariatsággal, most hamarjában eleget teszek kívánságodnak.

Mult leveledben azt a kérdést vetted fel, mi az az idealismus, pessimismus, realismus?

Magyarázzam meg neked mindezeket.

Barátom!

Nagy dolgot kívánsz. Álljak be valami tudós professzor gyanánt s mód nélküli pedantériával czitáljak neked holmi évszázados könyvek molyette lapjairól!

Isten ments!

Talán könnyebben feltüntetem példával. Elmondok neked egy ugyanazon történetet, — mind a három irányban, abból megítheted azokat.

Tárgy: egy leány megcsalja vőlegényét.

Ugy-e, nagyon chablonszerű?

Nos, lássuk, — hogy dolgozná ki ezt egy ide a lista.

Tört sziv.

Remény! Te kies virága a magasért epedő szivnek!

Te rózsabimbó, mely letörsz a legcsekélyebb érintésre.

Megérint a világ áruló szele s véged.

Rózsaszínű leány!

A te képed láttam az égen, földön, a nagy mindenségben. Álmaimban, ha olvastam a sorok között, a te bájos arcod mosolygott felém.

Vége! . . . Az angyal fényes szárnyai megfakultak.

De nem, gyenge vagy, ki nem ismered ez életet! Nem ismerkedtél meg a szellemi kincsekkel, egyszerű köröd nem adta meg a kívánt nevelést!

Te mást szerettél s engem megcsaltál.

Az angyal helyett — egy démon állt előttem.

Egy bukott angyal. S te kéjes szemekkel merengtél akkor is kedvesed arcán.

Nem, élj vele, vigasztalásom keresni fogom a csillagokban.

Isten veled!

Pillangó, kaczer, szines pillangó!

A realista írni:

Nyomorult.

Én szépnek tartottam. Pedig nem volt az. Arcának rózsaszine bolondítás volt. Sohasem szeretett.

Hát én szerettem! Csak gondoltam azt. Az érzékek felgerjedése volt az csak — s semmi egyéb.

Egy nap hozzájok mentem. Kivágtott rózsaszínű ruhában ott ült varrósztala mellett. S ráhajolva csókolgatta a kedves, kivel engem kiájtáztott.

Ijedve kiáltott fel, a hogy beléptem.

A kedves gunyosan nevetett.

Mindent értettem. Egy ragyogó képet szóttem, a kép szétrombolódott!

Megyek más menyasszonyt keresni. Józan fővel megyek.

Adieu!

Átkos világ.

Ily czímet adna neki a pessimista!

Félre előlem! Nyomorult párak!

Ti hazug ajakkal szerelmet hazudozó undok kigyók.

Méz van ajkatokon. Méreg ez, mely behalózza a szerelmi bolondságba esőket.

Egy leányt szerettem. Nem ördögöt.

Mit tett?

Megcsalt. Hát érdemes-e elnézni! É nyomorult életet végig küzdenem, hol mézes-mázos hazugság a szerelem, csak néhai a nőiség.

Megyek! Véget vetek életemnek!

Kedves barátom! Melyik irány hívévé szegődöl?

H.-Szoboszlói állapotok.

— Saját tudósítónktól. —

H.-Szoboszló, szept. 10.

A „Debreczeni Hirlap“ is megírta annak idején, hogy dr. Szűcs Bálint, dr. Czeglédy Mihály és Gross Emil mérnök lemondottak a városunknál viselt hivatalos állásaikról. A lapok ezeket a lemondásokat minden kommentár nélkül közölték. De a dologban rejlik ám valami. Régi baj minálunk, hogy az igazságot nem igen szeretik nyilvánosságra hozni, hogy úgy mondjam: félnek az igazságtól; nem szeretik a nyilvánosságot olyan dolgokban, ahol annak helye. Velünk született gyengeség a maradiság, conservativok vagyunk, nem lelkesedünk semmiért, nem áldozunk csak akkor, mikor már előle ki nem bujhatunk szegény nélkül.

Nem is hiszem, hogy a nagy magyar Alföldön elmaradtabb város lenne, mint Szoboszló. Igaz, hogy 2—3 év óta olyan haladás észlelhető, amely becsületére válnék akármely altöldi városnak, adott viszonyok között, de nincs benne tervszerűség, összhangzat, hisz ugyszólván kunyorálni kell a legszükségesebb dolguk előállítására is a városi képviselőtestülettől egy-két rongyos forintot. Hiába igyekeznek a város vezetői, mert a mit más helyen színből jövő, igaz lelkesedéssel egyhangulag áldoznak a közügyre, itt nálunk évekig eldúrosolnak rajta s akkor is alig tudják a különben érdemes képviselőtestülettől kiszorítani.

A legközönségesebb dolgok kivételénél is fel kell használni azt, a mit csak végső esetben tehet az ember, a hivatalos nyomást, a kényszert. Másképen minálunk nehezen lehet boldogulni.

Hivatalnokaink kiválóbbjai leköszönnek.

Oh, mert Szoboszlón vagy megünják nézni a hivatalos lassúságot, vagy nem tudnak megélni. Mert itt még most is közepkörü fizetéssel vannak elátva a hivatalnokok. — Itt egy mérnök, a ki 16 esztendeig tanul nehezen elsajátítható ismereteket, keservesen elvégzi a műegyetemet s oklevelet szerez, négyszáz forint fizetés mellett nyomorkodik. A tisztügyes négyszáz forint díjazásban részesül. Az árvaszéki ünnök négyszázötven forintot kap.

Most már ki meri jözan észszel azt állítani, hogy ezek lelkiismeretesen végezhesék munkájukat. Hisz a betevő falaton keli gondolkozniok, nem a közügyekkel foglalkozni. Egy-egy városi tanácsos fizetése 250—300 frt, az alkaptányé 400 frt, az irnokokké 200—250 frt. Ki kíván ezektől az emberektől erélyes közizgatót?

De nézzük meg a magasabb rendű tisztviselő fizetését is. A polgármester, kinek éjjel-nappalát igénybe veszi a hivatalos teendők végzése és igazgatása, a kinek — ha magán vagyona nincs — fizetéséből kell megélni, összevissza ezer forint fizetést huz. Ebből az ezer forintból kell neki első urnak lenni a városban, a várost mindenfelé képviselni illő módon. Hát aztán mit szóljunk a főkapitány és a főjegyző fizetéséhez, a mi 700 frt körül lenge dezik. Vagy az adópénztárnokéhoz, ki száz meg százereket kezel s az adóügyi jegyzőjéhez, a kik négyszáz-négyszázötven forint fizetés mellett végezik a legfontosabb dolgait a városnak?

A többitől nem is beszélek, mert valóban a neveltség csekély díjazásban részesülő közegek is vannak.

Térjünk át most már a tanügyre.

A nagy magyar Alföld gazdag lapályán, itt a hol maga a város, mint testület is gazdagnak nevezhető, a polgári iskolai tanárok, a kiknek csak kell talán tanulniok valamit, 7—8 száz frtért küzdenek az erős nemzeti állam létrehozásán s egy hazafias magyar ifjúság előkészítésén. Az igazgató, mindazon teendőkért, a mit végeznie kell, szívből jövő elismeréssel jutalmaztatik. — Az intézetnek különben iskolaszolgája nincs.

Oh a tanítókról is beszélhetünk. Tizen-nyolcz tanítónk van. Szép szám. Meg kell val-

lani, hogy vád semmiképen sem terhelheti a ref. egyház előjáróságát az iskolai ügyeknél. Mert mindenki által látható, hogy különösen két derék lelkészünk, Soltész László, de még inkább Zsigmond Sándor, törhetlen buzgalommal faradoznak azon, hogy az egyház hivatalnokai tisztességes fizetést kapjanak. De bármily igaz jóakarát legyen is bennök, nekik is sokszor szomoruan tapasztalniok kell azt a régi, soha ki nem irtható csökönységet, a melyet nem előnyös oldaláról ismer a világ s azt, hogy népünk nagyrésze irtózik minden áldozattól, a mit az egyháznak hozni kötelesség. Így a legjobb akarat mellett sem tudják a 400—450 frtos s egyházunk tekintélyéhez nem illő fizetéseket elenyésztetni.

Szoboszlói czívis.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepepekon d. u. 5—9 óráig a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pnteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itéző tábla hivatalos órái d. e. 6—12-ig, d. u. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az iratár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és ünnepepe d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9. óráig.

Oktober 2—10. Országos vásár.

— Ujonnan belépő előfizetők, akik az októberi negyedre, az az 1893. október 1-étől december 31-ig már most előfizetnek, a „Debreczeni Hirlap“-ot szeptember egész havára teljesen ingyen kapják.

— A város jutalma özvegynek és árváknak. Kovács Sándor elhunyt tisztii főügyésznek köszönhető, hogy a szováthi pert, a mely milliókra menő érdeket képezett, Debreczen város megnyerte. De nemcsak ez, nagyon sok más elismerésre méltó ügy sikere szól az ő működése mellett. Mindamellett szegényen halt el s legfőbb ideje, hogy özvegye és árvái éreztek legalább apjuk érdemeinek a gyümölcsét. Egy javaslat feküdt ma délelőtt a városi tanács előtt, melyben az foglaltatott, hogy a földi pénztárból fizessen a város Kovács Sándor volt tisztii főügyész családjának ötezer forintot, hogy azáltal az atyának halára méltó érdemei elismeressenek. A városi tanácsülésen ma délelőtt tárgyalás alá vették a javaslatot, mielőtt azonban annak sorsa felett döntenének, szükségét látták annak, hogy itt lehetőleg gyors intézkedésre van szükség. A tanács tehát, hogy ez a javaslat érdemében mielőbb gyors elintéztést nyerjen, kiadta azt a jog- és pénzügyi bizottságnak, mely még szombatig összeül, hogy javaslatát elkészíthesse. A javaslat még e hó 16-án a közgyűlés tárgyait előkészítő teljes tanácsülés elé kerül, ott látja el a tanács határozati javaslatot, hogy a 28-án tartandó közgyűlésen már elintéztést nyerhessen.

— Az új kórház új kölcsöne. A város új közkórházának új segély kölcsöne, melyet tízezer forintban a várostól kér az igazgatóság, a hét során tartandó jog és pénzügyi bizottsági ülésen kerül tárgyalás alá, ugyanekkor készíti el a bizottság javaslatát a tanácsülés elé. A kórház városi bizottsága pedig kedden, e hó 12-én délután három órakor a városháza nagyteremben gyűl össze, hogy folyó ügyeket intézzen el. A bizottsági ülésen Ábrahám László tisztifőügyész, Legányi Gyula és Kiss Albert jelentést tesznek kiküldetésükről, mely a kórház vizsgálatát foglalja magában. A bizottsági ülésen javaslatot is tesznek a sebészeti osztály tágasabb helyen leendő elhelyezéséről.

— A városháza második emelete. Ma délután négy órakor nagyfontosságú ülésre gyűl össze a város nagyobb építkezéseire kiküldött bizottsága. A városháza második emeletének immár sürgősen szükséges építése kerül tárgyalás alá. Készen a terv, a költségvetés, a bizottság munkája tehát meg van könnyítve. A pénz-

együtt van, a kikötőzéshez szükségelt ideigle-
nes csarnok üresen áll, nincs tehát a terv meg-
valósítása előtt akadály. A bizottság ma délután
gróf Degenfeld József főispán elnökle-
te alatt tartja ülését s javaslatát még az e hó
16-án tartandó, a közgyűlési tárgyakat előkészítő
tanácsülés fogja a közgyűlés elé terjesztendő ha-
tározati javaslatával kiegészíteni.

Teljes tanácsülés. Szombaton délelőtt
gróf Degenfeld József főispán elnökle-
te alatt a közgyűlés tárgyait előkészítő teljes tanács-
ülés lesz a városháza nagytanácstermében.

A debreczeni jótékony nőegylet tegnapi
délelőtti választmányi ülését a városháza
nagy tanácstermében, melynek egyedüli tárgya
az elnök lemondása ügyében a
szükséges intézkedések megte-
tele volt. A választmány egy 12 tagú kül-
döttséget menesztett Veresné Szathmá-
ry Teréz elnöknőhöz, kérvén őt a megjelenésre.
Az elnöki kijelentette előttük, hogy a lemond-
dását egy hónapi függőben tartja és az
ügynek, a miért lemondott tovább menete szerint
fog ő is határozni. A gyűlés ezt elfogadta és
mivel több tárgy nem lévén, feloszlott.

Presbyteri gyűlés. Az ev. ref. egyház
tegnap délelőtti tanácstermében fontos
gyűlést tartott. Miután Kulcsár József és
Szűcs László egyháziak föleskettek, több
folyó ügy elintézése után a gyűlés elhatározta,
hogy az ev. ref. egyház felsőbb leányiskolája
szervezete ismertetését 500 példányban kinyo-
matja. A pénztári hivatal azon jelentése folytán,
hogy a város a részéről kötelezett évi járulékot:
18 ezer forintot, még ez évre nem fizette be, a
gyűlés elhatározza, hogy a városhoz megkeresés
intézkessék az ügyben. — Kegyes József 50 frt
hagyományának befizetését a gyűlés köszönettel
vévén tudomásul, az örökösökhöz köszönő át-
íratot intéz. — A főiskolai bölcsészeti fakultás
felállítására érdekében adományok gyűjtésének
előmunkálatai végett a gyűlés bizottságot ne-
vez ki.

Hajdumegye közigazgatási bizottsága
ma délelőtti ülést tartott a megyeházán gróf D e-
genfeld József főispán elnökle-
te alatt, melyen
a szakreferensek jelentései tárgyalattak.

Lelkész szentelés. Tegnap szentelte fel
Miskolczon Mélt. és Főt. Zelenka Pál tiszta-
ker. evang. püspök M a t e r n y Imre helybeli
segédlelkész, T u r ó c z y Pál hegyaljai alperes
és M a t e r n y Lajos helybeli ev. lelkész se-
gédkező mellett. A most felszentelt lelkész
nem sokáig marad jelenlegi állásában, a meny-
nyben s.-a.-ujhelyi misszionárius lelkészszé lett
kinevezve Farbak József esperes által s állását a
jövő hónap foglalja el.

A járványbizottság ülése. A város egész-
ségügyi bizottsága, mely a legutóbbi időben jár-
ványbizottsággá alakult át, szerdán e hó 13-án
délután 3 órakor a városháza nagytanácsterm-
ben ülést tart, melyen S i m o n f y Imre
kir. tan. polgármester elnököl. A járványbizott-
ság az eddigi óvintézkedések még szélesebb kör-
ben leendő kiterjesztése ügyében teszi meg a
szükséges intézkedéseket.

A debreczeni nagytőzde bérlete. A
debreczeni nagytőzde új bérletje újabb intézke-
désük után még később veszi át a tőzsdé keze-
lését. Ez ideig ugyan maig sem egészen biztos,
hogy ki lesz a bérlet, sőt hosszabb időbe kerül,
míg ez nyilvánvalóvá lesz. A pénzügyminiszter-
ium ugyanis rendeletileg intézkedett, hogy a
bérleti határidő néhány hétre még kiterjesz-
tessék.

A város téglamennyisége. A város
téglamennyiségét sürgősen állapították meg,
hogy biztosak legyenek abban, vajjon van-e
elegendő téglamennyiség a városháza jövő évi építéséhez.
Nos, hát a vizsgálat eredménye az lett, hogy a
városnak jóval több a téglamennyisége, mint
amennyire a városháza építéséhez szüksége
lehet. A téglamennyiségét 6 millió, amely
amelyet a jövő évi gyártással magas összegre
emelnek fel. A jelenlegi mennyiségből négy millió
téglamennyiség elegendő a városháza második emeletének
az építéséhez, tehát ezen a téren sincs semmi
akadály. Az előzményekből ítélve, nincs okunk
kétkedni abban, hogy a városháza építése már
a tavasszal megkezdhető ne legyen.

Debreczeni ifju primicziája. Szép egy-
házi ünnepély volt tegnap a róm. kath. tem-

plomban: egy debreczeni ifju, M a y e r Antal
nyugalmazott postafőnöknek a fia tartotta első
szent miséjét. Kilencz órakor Dr. W o l a f k a
Nándor vál. püspök plébános féyes papi segéd-
lettel indult az oltár elé s onnan körmenettel a
róm. kath. plébániára. Elöl fehér ruhába öltözött
leányok, lobogójuk alatt nyitották meg a mene-
tet, amelyhez a hívők nagy sokasága csatlako-
zott. A plébánián szerető szülőitől átvették az
ifju áldozó papot, hogy a templomba első misé-
jére kísérjék. — Az ifju pap előtt közvetlenül
a k o s z o r u l e á n y o k, utána pedig
szülei s nagyszámu rokonsága haladt. —
Az egész uton a plébániától a templomig a li-
tániát énekelte nagy tömeggé alakult menet. A
templom a fulladásig tömve volt s a kilencz
órától déli 12 óráig tartó miséről s gyházi be-
szédéről nemhogy bárki is elment volna, de még
mindig nagyobb és nagyobb tömeggel özönlött
be a nép. A szent mise „Veni Santé”-val kez-
dődt, melyen fényes segédlet el az ifju áldozó
pap, M a y e r Antal pontifikált. Mise közben
Dr. W o l a f k a Nándor vál. püspök plébá-
nos lépett a szószékre s alkalmi, a felvilágoso-
dottság magas nivóján álló egyházi szent beszé-
det tartott arról, hogy m i a k a t h o l i k u s
p a p p Midőn beszéde végén az ifju paphoz s
annak szüleihez szólott, olyan meghatottá tudta
tenni az oltár előtti elválás pillanatát, — hogy
egyetlen szem sem maradt szárazon. A szent
beszéd után az ifju pap folytatta a misét s a
mise végén első áldását adta a hívőknek. Délután
ugyancsak ő tartotta a litániát s fogja holnap
és holnapután délelőtti kilencz órakor a szent
misét is tartani.

A kereskedő ifjak dalestélye. Délután
egyszerre heborult az ég és elkezdett esni. Ilyen
rossz omen után annál kellemesebb volt a meg-
lepés úgy a rendezőségére, mint a közönségre
nézve, — hogy mégis egészen megtelt a Margit
fürdő diszterme, Kilencz órára már nem lehetett
aszalt kapni; mindet vidám mosolygó arcu
fiatalok és gardedámok ülték körül. Az estélynek
fővonzerejét tagadhatatlanul a négy évszak alle-
gorikus versenyegése képezte, melyet türelmetle-
nül várt a közönség. Végre kilencz óra után,
egyszerre mintegy varázsütésre elcsendesült min-
den s a felemelkedő függöny hámulatos szép
képet tárt a nézők elé. Az elsőtített hátteret
déli táj képezte, míg az előtérben négy simetri-
kusan felállított, virágfüzűekkel és futókkal fel-
díszített allegorikus festmény jelképezte a négy
évszakot. A dalkör évszakok szerint felosztott
faciai a saját képük körül voltak festői csoport-
ban felállítva. Két oldalról zöld görög tűz fény
vetett kedves világot a valóban csinos képre. —
Az összeállításért legnagyobb elismerés illeti
Leidenfrost Ármint, a kereskedő ifjuság dalköré-
nek elnökét, ki buzgó fáradozásait az elért si-
kerben megjutalmazva láthatá. Az évszakokat
ábrázoló allegorikus festmények a K o v á c s
János akadémiai festő gyakorlott ecsetje alól
kerültek ki. Magát a szöveget körülbelől ismerik
olvasóink a lapokból s így ezúttal azzal nem
foglalkozhatunk. — A zene, melyet F e n t z l
Rudolf, a kereskedő ifjuság dalkörének karmes-
tere szerzett, csak közepszerű munkának bizo-
nyult. Legfőbb hibája, hogy csaknem minden
művészi inspiráció nélkül, mintegy megrendelésre
készült. Dallamosság van benne elég, de nincs
jellemzettség; nem simul hozzá a szöveghez és
így nem kifejező. Egyedül csak a telet szemé-
lyesítő basszus képez e tekintetben dicséretes ki-
vételt. Az együttesek sikerültek legjobban, me-
lyek dallamosságok mellett már jellemeznek is.
Igy különösen igen sikerült az a részlet, midőn
együttesen tiltakoznak a tél elsősege ellen. A
nyár pajzán, magyar népdalra emlékeztető éneke
szintén a jobb részletek közé tartozik. Általában
véve, eltekintve a sok reminiscentiától és az is-
mert motívumoktól, van valami a zenében, mely
után bizvást serkentjük a szerzőt további mű-
ködésre. — Az újdonság óriási tapsot aratott,
melyből bőven kijutott a távol lakó debreczeni
költőnek és a debreczeni zeneszerzőnek is. —
Az estély műsorának másik fénypontját a V é r-
t e s s i Kálmán ur gyönyörű solo éneke képezte,
melylyel a szó szoros értelmében elragadta a
közönséget. Verner bucsudalát és két népdalt
adott elő Rácz Károly kitűnő kísérete mellett.
A műsornak 11 óra vége lett s akkor az arany
fiatalag vette uralmába a termet. Késő éjjelig
a hangulatban folyt a táncz. A jelenvolt hól-
gyek közül a következőket sikerült följegyezni:

A s s z o n y o k: Leidenfrost Árminté, Csanádi
Edéné, Kovácsay Edéné, Szabó Zsigmondné,
Kiss Lajosné, Benyáts Emilné, Boros Izidorné,
Kraft Miklósné, Weidner Gusztávné, Ganofszy
Lajosné, Donogán Istvánné, Mácsay Sándorné,
Kovács Lajosné, Huszár Károlyné, Hegedűs Ist-
vánné, özv. Sinay Károlyné, özv. Cseke Lajosné,
Nagy Istvánné, Tóth Gyuláné, Nemes Antalné,
Schwalb Józsefné, Náda Rezsóné, Konkoly La-
josné, Gönczy Elekné, Egeressy Antalné, Orbán
Ferenczné, özv. André Ferenczné, Kuczik Ist-
vánné, Dusóczy Pálné, Budaházy Imréné,
Sárközi Gedeonné, Krámer Gedeonné, Nagy
Andrásné, Pongor Gyuláné, özv. Bacsó Jánosné,
Veres Lojosné (Ér-Semlyén), Pásztor Istvánné
(Ér-Semlyén), Gyarmathi Zsigmondné, Harmathy
Zsigmondné, Harmathy Pálné, Czobor Károly-
né, Katona Sándorné, Moldoványi Lajosné,
Debreczeni Istvánné, T a r b a y Józsefné. —
L e á n y o k: Szentessy Erzsike, Lőrincz Vilma,
Kovács Szeréna, Huszár nővérek, Katona nővé-
rek, Jobbágy Mariska, Debreczeni Irma, Weidner
Erzsike, Kacsó Gizella, Mácsay Ida, Moldoványi
Ilonka, Sinay Vilma, Cseke Jolán, Nagy Erzsike,
Perecz Julcsa, Nemes Ilonka, Dörre Hortens,
Schwalb Hermina, Konkoly Etelka, Gönczy nővé-
rek, Orbán Ilonka, Erdődi Jolán, Kuczik Gizella,
Konkoly Mariska, Tarbay Mariska, Lux Olga,
Dusóczy Mariska, Péter Olga, Krisztiáni Erzsike,
Nagy Irma, Krámer Elvira, Veres Vilma (Ér-
Semlyén), Pásztor Mariska (Ér-Semlyén), Fülöp
Erzsike (Dancsháza), Egeressy Berta, Pongor
Margit, Bacsó Mariska, Jámbor Juliska, Baranyi
Emma, Nagy Jolán, Fekete Ilonka. — A vidám
hangulatnak csak a reggeli órák vetettek véget.
(—6.)

A debreczeni lövész-társulat 1893. szeptem-
ber 17-én a nagyerdei polgári lövőházban
tartja díjlövését. Napirend: S z e p t e m b e r
17-én délelőtt 8 órától délután 1 óráig és dél-
után 3 órától 6 óráig a lövés folytatása és
befejzése. Szeptember 18-án délután 1 órakor
a nagyerdei vendéglőben társas-ebéd, melyre
magát a városban Fürst Ödön első lövészmes-
ternél vagy Németh András nagyerdei vendég-
lősnél előjegyezhetni. A lövés berekesztése után
történik a díjak kiosztása. D i j a k a k ö v e t-
k e z ő k: I. A legmélyebb lövésekért: 1. Egy
darab 20 koronás arany. 2. 15 frank aranyban.
3. 1 drb cs. és kir. arany. 4. 10 frank aranyban.
5. 4 korona ezüstben. 6. 2. korona ezüstben. II.
A l e g t ö b b k ö r é r t: 1. Egy drb. 20 koron-
ás arany. 2. 15 frank aranyban. 3. 1 drb. cs.
és kir. arany. 4. 10 frank aranyban. 5. 4 korona
ezüstben. 6. 2 korona ezüstben. A díjak a lövé-
szet alkalmával a lövöldében megtekinthetők.
Lövési szabályok: 1. A négy czétábla távolsága
150 méter. 2. Lőhetni, akár a társulat, akár
saját fegyverével, melynek ürmérete 12 millimé-
ternél nem nagyobb. 3. Díjra csak a társulat,
vagy más magyarországi lövész-egylet igazolt
tagjai pályázhatnak. 4. Egy lövés ára társulati
fegyverrel 10 krajczár, saját fegyverrel 6 kraj-
czár; legalább 40 lövés előre váltandó a lövés-
jegyzőnél. 5. Ezen társulat, valamint más ma-
gyarországi lövész-egylet igazolt tagjai a lövések
kívül semmit sem, mások ezenkívül 1 forintot
fizetnek. 6. A háromnemű díjból mindenki csak
egy-egyét nyerhet. 7. A lövésre vonatkozó
egyébb szabályok az alapszabályokban foglaltat-
nak. — Debreczen, a lövész-társulatnak 1893.
Augusztus 28-án tartott választmányi üléséből.
Boczko Sámuel, első főlövészterem és elnök.
Fürst Ödön, első lövészterem és pénztárnok. Dr.
Tóth Sándor, társulati jegyző.

**Véres verekedés három czivil és egy
huszár között.** Tegnap délután a Nagy-uj-utca
végén három asztalos legény véres verekedést
rögtönzött. A legények részeg fővel jöttek ki a
közele koresmából, s már a Kis-uj-utca végén
kezdtek egymással czivakodni. Már ekkor nagy
népesödület verődött össze, mert nemcsak hogy
egymást verték, hanem még oly éktelen károm-
kodásba is törtek ki, hogy már többen rend-
őrért szaladtak, de mivel csak egy rendőr volt,
jelen és épen akkor egy másik verekedésnél volt
nem mehetett ezekhez. Ők pedig csak mentek
tovább és folytatták az előbb kezdett dolgot,
midőn egy V a r g a Béni nevű huszár, ki egy
huszárszázadosnál privadiner, a holtból kijött és
hazafelé igyekezett, épen a kapunál volt, mikor
ezek az asztalos legények is oda értek. A hu-
szár be akart menni, de ezek azon szavakkal,
hogy „ki vagy?” megállították. A huszár

egész tréfából oda szól nekik, hogy ő rendőr. Ezek ennek hallatára, hogy ez azt mondta, hogy ő rendőr, a legéktelenebb káromkodásba törtek ki és a huszárnak azt mondták, hogy ő nem rendőr, hanem komisz katonája és azzal tovább mentek. — A huszár, kinél sem kard, sem pácza nem volt, be akart menni, de egyik a legények közül ismét visszajött és azon szavakkal: „En vagyok Csontos”, a huszárt szidni kezdte és a botjával a fejére ütött, a huszár erre a közelében álló kis fiutól elkapta a botot és azzal igyekezett magát védeni, de már akkorára oda érkezett Csontosnak a másik két társa is és agyba-főbe verték az egyedül álló huszárt, kinek már a vékony pácza is eltört a kezében. Ekkor egy vastag dorong akadt kezébe, de ezek látva, hogy a huszár, kinek fejéből már ömlött a vér, telejök közeledik egy a közelben levő házba menekültek be. Azalatt míg ez történt a rendőr is megérkezett és bement a házba, hol már ekkor nagy népcsődület verődött össze. A legények nem akartak engedelmességni a rendőrnek sem, ki a megjelent napos káplár őrizete alatt hagyva a verekedő asztalosokat, rendőrökért sipolt, mire nem sokára megjelent még 3 rendőr. Az asztalosok kik mindenáron elakarták a rendőrökkel hitetni, hogy ők nem hibásak a háziasszony tanácsára a falon keresztül elakarták szökni, de lapunk munkatársa, ki szintén szemtanúja volt az egész dolognak, figyelmeztette a rendőröket erre, és a rendőrök a dühös Csontost, ki már a falon volt, lefogták. Ezalatt hire ment a kaszárnyában, hogy egy huszárt ok nélkül bántottak és ezen a huszárok felbőszülve, tömegestől jöttek a házhoz, és kérték bebocsátásukat, mit a rendőrök léve a huszároktól, hogy ők még nagyobb galibát csinálnak, ezt megtagadták. A napos káplár kiment és figyelmeztette a huszárokat, hogy ő már itt van, intézkedik, de a huszárok rá sem hallgatva betörték az ajtót, de szerencsére ebben a pillanatban jelent meg egy százados, ki a kaszárnyából igyekezett hazafelé és csakis ennek a huszár századosnak az erélyes föllépésére voltak hajlandók a huszárok hátrább vonulni, ki e váratlan megjelenésével egy nagy vérontást akadályozott meg, mert a huszárok oly annyira fel voltak bőszülve, hogy rögtön ott a helyszínen darabokra vagdalták volna a három asztalos legényt. A rendőröknek sikerült ekkor a három asztalos legényt — kik még most sem voltak hajlandók menni és a rendőrökkel is dulakodni kezdtek, úgy hogy egyiknek a bal kezét egészen összehasagatták — a központi rendőrséghez felvinni, hol azonban nevök és lakásuk megnevezése után szabadon bocsátották őket.

— **A Gönczy-egyesület „Otthon“-a gyűlése.** A Gönczy-egyesület „Otthon“-t tegnap délután nyitotta meg. — E ötvös Károly Lajos a központi bizottság elnöke. — A tagok és a közönség is nagy érdeklődést tanúsított a gyűlés iránt; sok nő is jelen volt a megnyitáson. A gyűlést E ötvös K. Lajos nyitotta meg „elnöki megnyitó beszédével”, mely leginkább a tanítók „Otthonának” céljáról szólt. Ezután elnök bemutatja a gyűlésnek a 9 szaklapot, melyet az egyület megrendelt. Dr. Szántó Sámuel ker. akad. tanár egy szépen feldolgozott értekezést olvasott fel „A földrajz tanításról és annak eszközeiről” s egyúttal igen sok a földrajz tanításhoz czél szerű eszközt mutatott be. Tervbe lett véve, hogy időközönként meglátogatják a helybeli összes tanintézeteket, mely látogatást a keresk. akadémta épületének megvizsgálásával meg is kezdték s legnagyobb elismeréseket fejezték ki Gerster Kálmán építésznek és Dr. Bayer Ferencz keresk. akad. igazgatónak. — Különösen elismeréssel nyilatkoztak az aruimer szertárról. Az „Otthon” találkozási idejének megállapítása után, mely minden vasárnap három órákor délután és egy még meg nem határozott hétköznapon történik — a gyűlés feloszlott, azonban sem a tagok sem pedig a közönség nem távozott azonnal el.

— **Roshasana.** Izraelita polgártársaink ujéve (Roshasana — az év feje) tegnap este, az esthajnal csillag feljöttével megkezdődött. Az irástudó rabbinusok valamikor összejáratják, de mert az ünnepek, mely napokra esnek, de mert a hold állása, — borús idő lévén — nem mutatta biztosra az időt, inkább két napot jegeztek ujév napjának és így ma kezdődik a Tisri hónap és az 5654. esztendő első napja.

A templomok és a segéd-imaházak zsufolásig telve vannak hívőkkel és az izraelita vallást követő hivekkel, mert ez az ünnep és a szombat bekövetkező bűnbánat szombatja, előkészítése a léleknek a jövő hét kedjén tartandó engesztelés ünnepére: jom kipur-ra.

— **Ki a járda?** Eddig erősen hitte minden járó kelő, hogy a járda a nemes városé s hogy azt szabadon taphatja mindenki Teguap azonban más felfedezéssel lepte meg a Széchenyi utcán járókat Szabó Mihály napszámos, aki keresztbe feküdt a járdán s egy lelket sem engedett átmenni, mert — úgy mond — ez a járda az enyém. Krisztus is kitért az ilyen állapotú ember elől, hogy ne tértek volna ki a jámbor arra járó kelő keresztények. Nem tért azonban ki a rendőr, aki Szabó Mihály uramat talpra állította s úgy kísért a városházára Utban meg az utca volt keskeny a jóállapotú atyafinak, a ki hogy a mámort kialudta a világot sem akar tudni a tegnapi dologról semmit.

— **Gyanus haláleset.** Megint egy gyanus halálesetről szól a jelentés. Wakszberger Jónás, a Csokonai-utca 1492. számú házban lakó házaló, gyanus körülmények között hányás-székelés következtében meghalt. Hideg halat s dinnyét evett, aztán lett rosszul; az orvosi segély azonban hiába való volt, a szegény házaló meghalt. Rendőri intézkedésre holitást becsálították a járvány kórházba, ahol ma déli 12 órákor kezdődött meg a boncolás. A hirtelen, gyanus körülmények között elhunyt házaló lakását azonnal desinfiálták.

— **A hajdumegyei tüzoltó szövetség** tegnap tartotta meg gyűlését H. Bőszörményben Szikszay Gyula debreczeni főparancsnok szövetségi elnöke alatt. Hajdumegye minden tüzoltó testületétől voltak jelen kiket a legnagyobb szívélyességgel fogadtak. Elnök a gyűlést megnyitja s ennek megtörténte után Kovács Károly sámsoni főpar. alelnök végleg lemondott állásáról s titkos szavazás útján helyébe Pápay Károly bőszörményi főparancsnok választott meg alelnöknek. Minden egyület bemutatta az évi jelentését melyet a gyűlés helyben hagyott s több tárgy nem lévén napirenden a gyűlés feloszlott. Délben társas ebéd volt. Este pedig táncmulatság.

— **Eljegyzés.** Oláh Ferencz fiatal vaskezeskedő tegnap, vasárnap szép családi körben váltott jegyet Özv. Bodó Sámuelné kedves nevelt leányával, Juliskával. A fiatal pár tiszta szerelemből kötött eljegyzéséhez a rokonok, ismerősök és barátok jó kívánsága fűződik.

— **A debreczeni munkás dalegyület** tegnap este a „Margit” fürdő disztermében Friedmann József együleti karnagy vezetésével mellett saját pénztára javára tanzuccal egybekötött zártkörű dalestélyt tartott, melynek műsora a következő volt: 1. Borda Verdítől, 2. Mi riasztja Hoffertől, 3. Muzsikálnak Lánytól, 4. Bucs Riegertől, 5. Rákóczy Hubertől. — A törekvő fiatal dalegyület ezen legutóbbi dalestélyével csak ujjalag bebizonyította magáról, hogy életképes és ha akar, tud is valamit produkálni. — A szép számban megjelent közönség lelkes tapsal tüntetett az előadott darabok után, úgy, hogy valamennyit meg kellett ujjazni. — A dalok elhangzása után, kezdetét vette a tánc, melynek se vége, se hossza nem akart szakadni.

— **A Szent László szobor leleplezése Nagy váradon.** Nagyváradról írja levelezőnk, hogy a Szent László király álló szobrát tegnap délelőtt leleplezték le a Szt.-László téren. A tágas térség már a reggeli órákban ünnepi mezt öltött magára; a téren levő összes épületek dusan fel voltak lobogóva, a Szent-László tornyáról pedig a nemzeti lobogó mellett a pápa színeit jelző kék fehér lobogó lengett. A különben szűk templom a zsufolásig megtelt, sőt a közönség a tágas Szt.-László teret is megtöltötte. Reggel 9 órákor a Szt.-László templomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyet fényes segédlettel dr. Schluach Lőrincz bíboros püspök végzett. Mibe közben Nogely István t. b. kanonok, a latin szertartású papnővelde igazgatója tartott hitazonoklatot, mely után dr. Schlauch bíboros püspök fölszentelte és megáldotta szobrát, mely a régi helyébe állított. A leleplezési ünnepélyt bíboros püspök rezidenciájában disz-

ebéd követte, melyen részt vettek a város és a megye előkelőségei is.

— **Betiltott vásárok.** A főkapitányság értesítése szerint a H-Nánáson, Dorosnán (Csongrád m.) és Margittán (Bihar m.) e hó folyamán tartatni szándékolt vásárokat az illető megyei hatóságok a kolera-veszély miatt betiltották.

— **Tűz a lovassági laktanyában.** A Széchenyi-utca végén álló új lovassági laktanya negyedik századának a padlásán tegnap délután ismeretlen okból tűz támadt. A hirtelen keletkezett tűz veszélytel fenyegette az új laktanyát, mert úgy az égő, mint a közeli padlások szénával s szalmával voltak tele. A tűzoltóságot gyorsan értesítették s idejekorán kivonulhatott a tűz helyére, ahol annak tovaterjedését meg is akadályozta. Ugyszólván kár az épületben alig, csupán szénában történt.

— **Országos vásár.** A sok vásár betiltás mellett örömmel veszik tudomásul a vásárra járó iparosok, hogy a Bihar-Diószegen e hó 13-án tartandó vásár nem tiltatott be s így szabad a vásár.

— **A debreczeni lövészársulat** szeptember 10-én az az tegnap vasárnap tartott lövészársulatának a következő eredménye lett: Díjat nyertek; legjobb szegőlévéllel Baum Miksa 1 db 10 frcos arany legelőbb körlövéllel Fürst Ödön 2 koronát.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon igen tisztelt ösmerősök rokonok és feledhetetlen férjem pályatársainak kik bánatunkban osztozni szivesek voltak fogadják hálás köszönetünket, özv. Fergé Istvánné gyermekei.

Legujabb.

A király Borosseben.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, szept. 11. (Érk. 8 óra 40. p.)
Ó Felsőge a király tegnap reggel pont 8 órákor a templomba ment, hol jelen voltak József és László főherczegek, dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi, gróf Tisza Lajos, a király személye körüli és Hieronymi Károly belügyminiszterek; gróf Paar hadsegéd, Bolfras b. Wolkenstein, Jekelfalussy és több udvari méltóság. Az istentiszteleten jelen voltak továbbá dr. Pavel Mihály nagyváradi gör. kath. püspök, gróf Wenckheim Frigyes családostól, Fábián László aradmegyei főispán, Szathmáry alispán, Ürményi Pál, Bohus Zsigmond, Atzél Péter, Tagányi, Bánhidy Béla báró képviselők és a küldöttségek.

A kar gyönyörűen énekelt és Ó Felsőge a precíz ének fölött magas elismerését fejezte ki. Az ev. ref. templomban félkilenczkor volt az istentisztelet, melyen a helyi hivek, az egyházi küldöttség tagjain kívül gr. Tisza Lajos miniszter is jelen volt.

Az istentisztelet alatt Széll Kálmán szalontai esperes mondott remek beszédet.

A küldöttségeket Ó Felsőge kilencz órákor fogadta a kaszinó épület termében. Első sorban a papság tisztelt Ó Felsőge előtt és pedig a következő sorrendben: A római katolikus, görög katolikus, görög keleti, helvét és végül az ágostai evangélikus lelkészi kar. — Utánuk Aradmegye és Arad szabad kir. város együttes küldöttségét fogadta Ó Felsőge.

A fogadás délután 1 óráig tartott.

A katolikus klérus részéről Dessewffy Sándor csanádi püspök üdvözölte, mire Ó Felsőge a következőleg válaszolt:

Nem kételkedem, hogy a klérus szent hivatásának megfelelően, ezen a vidéken is ápolni fogja a népességben a vallási nyugalmat és békés egyetértést úgy felekezeti, mint nemzetiségi különbség nélkül.

titányság ér-
Doros-
gittán
szándékolt
ok a kolera-

n. A Széché-
laktanya ne-
nap délután
elen keletke-
laktanyát,
lások széná-
túzóltóságot
onulhatott a
dését meg is
letben alig,

ásár betiltás
a vásárra já-
e hó 13-án
y szaba d

t szeptember
t lövészeté-
iját nyertek;
sa 1 db 10
r st Ödön

ndazon igen
hetetlen fér-
ban oszlozni
szónetünk.

a. —

óra 40. p.)
ont 8 óraker
k József és
rle Sándor
Géza hon-
ly személye
ly belügy-
Bolfras
lussy és
eleten jelen-
nagyváradi
eim Frigyes
gyei főispán,
yi Pál, Bo-
Tagányi,
és a küldötti-

Ó Felsége a
ét fejezte ki.
enczkor volt
híveken, az
gr. Tisza

Kálmán sza-
édet.

ilencz óraker
Első sorban
és pedig a
olikus, görög
s végül az

— Utánuk
bad kir.
ita Ó Felsége.
rtott.

esse wffy
mire Ó Fel-

klérus szent
vidéken is
vallási nyu-
ést úgy
zetiségi

A görög katolikus papságot Pável Mihály püspök vezette és üdvözlő beszédére Ó felsége a következő választ adta:

Reményem, hogy teljes odaadással fognak működni, hogy a honpolgárok valóság- és nyelvkülönbség nélkül, szoros összetartásban és kölcsönös egyetértésben élvezzék a béke, a haladás és jólét áldásait; mert a mint egyrészt az üres jelszavak hangoztatása, a túlzó sovinizmus és a kárhozatos utcazi kihágások távol állanak az igaz hazafiságtól, úgy másrészt hazafias kötelesség és az összes honpolgárok valódi érdeke követeli, hogy békés egyetértés a nemzetiségek közt, valamint az ország alkotmányának és törvényeinek tiszteletben tartása mindenütt különösen evidéken gondosan ápoltság és biztosítsák.

Metianugörkel. püspök beszédére a király így szólt:

„Remélem és elvárom, hogy befolyásuk által híveiket távol fogják tartani azon ártalmas izgatásoktól, melyet némely vidéken a nép félrevezetését czélozzák; mert habár nyelvük nem ugyanaz, de minden nemzetiség a más nemzetiségekkel való békés egyetértést, valamint a törvényeket és az országalkotmányát egyformán tisztelni tartozik és csak ily módon érhetik el valódi érdekük és jólétük hivatását és fejlesztését.”

Ezután Széll Kálmán szalontai esperes-lelkész, — az ág. evangélikusok részéről pedig Frint Lajos aradi lelkész üdvözlötték Ó Felségét, kiknek Ó Felsége szintén nyájasan válaszolt.

Fábián László főispánhoz, ki Arad város és Aradmegye együttes küldöttségét vezette, a király következőleg szólt:

Nem kéllem, hogy a törvényhatóság a lakosságot, mely atyai szívemhez vallás- és nemzetiségi különbség nélkül közel áll, minden irányu izgatásoktól megóvandja, mert csakis barátságos egyetértésben lehet a népesség valódi érdekeinek biztosítását.

Este hat óraker udvari ebéd volt, melyen az összes miniszterek, méltóságok, külföldi attachék és szárnysegédek, összesen 45 személy vett részt. A napot a Naphegyen előkészített fényes tűzijáték zárta le, mely a cerce után kezdődött.

— A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése szept. 11-én:
(Távirati tudósítás. Ér. 3 óra 10 p.)
a = változó felhőzet, q = enyhe, d = jelentékeny csapadék nélkül.

Eladó szántóföld.

Szilágymegyében, N.-Károly közelében, egy 310 kat. holdas első minőségű szántóföld azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

KOLOMPÉR eladó.

A kir. gazdasági tanintézetnél válogatott kitűnő kolompér eladó, házhoz szállítva métermázsája 2 frt.

Megrendelhető a városban az igazgatóságnál.

Felhívás.

Közados Kohn Jenő derecskei volt bejegyzett kereskedő csódtömeghez leltározott 886 frtra becsült fűszer, rőfös és rövidáru úgy a bolti felszereléseknek zártajánlati verseny útján való értékesítését

megrendelven a csódt választmány, — felhivom a venni szándékozokat; hogy zárt vételi ajánlatukat a becsérték 10%-ával ellátva folyó évi szeptember hó 18-ik napjának délutáni 5 órájáig Dr. Popper Mór ügyvéd debreczeni lakos kezéhez beadni sziveskedjenek.

A csódtválasztmány az ajánlatok elvételét nem fogadásához jogát fentartotta. Az ajánlat elfogadása esetén feltétel; a megvett javaknak az elfogadott vételár tömeggondnok kezéhez lefizetése mellett az ajánlat elfogadásáról értesítés vétele után 3 nap alatt — a bánatpénz elvesztése terhe mellett — átvétele.

A leltározott javak Derecskén tömeggondnok közben jöttével bármikor megtekinthetők.

Derecske, 1893. szeptember 9-én.

Trak Géza.
tömeggondnok.

Legjobb óvószó a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!
A nm. m. kir. belügyminiszterium 8476/93. számú körrendeletével ajánlva.

Tökéletes fertőtlenítés.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klotettek! Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

MAGYAR TÖZEG- ES MŰTRÁGYA-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Igazgatóság: BUDAPEST, Zrínyi-utca 3.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára. KÜLÖNLEGESSÉG: emberi- és városi hulladékok, ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási- és el-fuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás.

Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazgatóság.

Ujjonnan nyitott

gazdasági gépek és mindennemű szerszámok raktára.

Van szerencsénk a n. é. földbirtokos és gazda közönséggel tudatni, hogy

N.-Hatvan-utca 1529. sz. a. háznál

gazdasági gépraktárt nyitottunk,

hol a gőzcséplő-géptől a legkisebb gazdasági gépekig, mindennemű vas- és faszerszámok jutányos és kedvező feltételek mellett kaphatók.

Egyszersmind tudatjuk, hogy mindentéle gazdasági eszközök, u. m.: eke, borona, konkolyozó, vető- és szénagereblye, valamint mindenféle rosta, nap- vagy hétszámra kölcsön adatik.

Ugyanezen háznál, mint szakképzett gépész, ki már több gazdasági gépek, eszközök kiállításán több bronz érmet és oklevelet nyert gépmester, néhány nap alatt gépműhelyt nyitok, ahol elfogadok bármiféle gazdasági gépek javítását, ujak készítését, új kutak vagy a meglevők felszerelését, malmok berendezését, szivattyúk, fecskendők elkészítését, vízvezeték berendezését, a gépészethez tartozó mindennemű munkákat, valamint általam feltalált, már több mint 120 cséplő-gépnél működő pótszalmarázók csinálását, jutányos és mérsékelt árak mellett.

Kérjük a n. é. földbirtokos urak és gazda közönség szíves pártfogását.

Teljes tisztelettel maradtunk:

Balla Mihály,
gépraktáros.

Nagy János,
gépész-mester.

Férfi Chiffon ingek

a hírneves SCHROLL-féle Chiffonból.
1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyük.

Női Blousok

Kész mosó gyermekruhácskák.

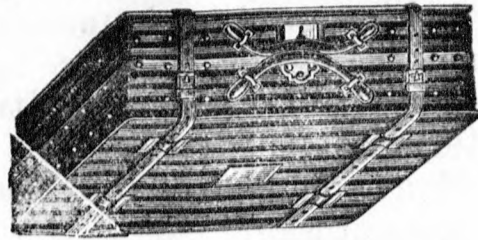
BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI
cégnél.

Legjutányosabb árban be-
szerezhetők
mindenféle

utazási czikkek

Szent-Királyi Tivadar

utazási czikkek nagy raktárában, a vá-
rosház épületében.

7821.

1893.

Hirdetmény.

A Debreczen-budapesti törvény-
hatósági közut 27—28 km. szakaszán
és a Szoboszló-p.-ladányi törvényha-
tósági közuton H.-Szoboszlón tul levő
két átereszt 999 frt 75 kr. összeg ke-
retén belől leendő újból építésének
biztosítása czéljából az 1893. szept.
hó 13-ik napjának d. e. 10 órájára a
hivatalos helyiségemben tartandó zárt
ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhivom,
hogy a fentebbi munkálat végrehaj-
tásának elvállalására vonatkozó, az
engedélyezett költség után számítandó
5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt aján-
lataikat a kitűzött nap d. e. 10 órá-
jáig — hozzám annyival inkább igye-
kezzenek beadni, mivel későbbben ér-
kezettek figyelembe nem fognak vé-
tetni.

A szóban forgó munkálatra vo-
natkozó műszaki művelet és részletes
feltételek a hajduvármegyei magy. kir.
államépítészeti hivatalnál, a rendes hi-
vatalos órákban naponként megte-
kinthetők.

Debreczen, 1893. szept. hó 5-én.

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán.

Legnagyobb raktár!

legolcsóbb beszerzési forrás!

eredeti gyári árak mellett

PORCELLÁN KÁLYHÁK es kan-
dalók a continensen elismert legjobb
(budweisi) gyártmányban, minőségért
és fűtőképeségért jótállás.

FRIEDLANDI TOLTÓ rendszerű
vaskálykák.

MEIDINGI rendszerű köpenyes
kályhák.

VILÁGITÓ két henger-rendszerű
(Kren szabadalma) kályhák köpennyel,
legnagyobb anyag megtakarítás mel-
lett, legmagasabb fokú fűtőképeséggel.

SZÉN- és FATARTÓ kosarak fé-
nyezve.

KÁLYHAELŐK bronz és nikl kivitelben.

Mosó facsaró és mangorló

gépek, legtökéletesebb
rendszerekben.

Vasbutorok és fürdő-kádak,
konyhafelszerelések, épület és
butorvasalások, szerszámok,
minden iparágakhoz fran-
czia és angol gyártmá-
nyokban.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN,

ajánl

szőlő-permetezéshez
„AZURIT”
jegecsekben és feloldva üvegekben.

Valódi

PORTLAND CEMENTET
eredeti hordókban és kimérve.
Friss töltésű bel- és külföldi
ásványvizeket. Lenkence olaj-
ban tört mindenféle festéke-
ket — Különös figyelmébe
ajánlom

„Toll üzletemet”
bevásárlásnál legnagyobb árak
fizettetnek. — Kiházasításokhoz
szolgálhatok új fosztott tollal
és új pehelylyel, bármily meny-
nyiséggel, a legjutányosabb
árak mellett.